

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1

Tel./fax: 286 840 129

E-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz

Vztah Čechů k vybraným národnostem - prosinec 2010

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2010, v10-12</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>29. 11. – 6. 12. 2010</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1037</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OV.12</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>31. ledna 2011</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Jan Červenka</i>

V prosinci loňského roku zjišťovalo Centrum pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR, v.v.i., vztah českých občanů k vybraným národům a národnostem¹. Respondentům byl předložen seznam čtyřadvaceti národností, které měli podle své přízně k nim hodnotit na sedmibodové škále, kde 1 znamenalo „velmi sympatičtí“ a 7 „velmi nesympatičtí“. Výsledky šetření spolu s časovým srovnáním shrnuje tabulka na následující straně.

Dotázaným jsou nejsympatičtější Češi samotní (vážený průměr 1,92) a jen o málo méně vřele vnímání Slováci (vážený průměr 2,09). Z toho je zřejmé, že Slováci jsou zde i po osmnácti letech od rozdělení společné federace vnímáni jako nám jednoznačně nejbližší národ, který vlastně ani není příliš brán jako cizí. Na třetím místě se umístivší Francouzi mají za Slováky odstup více než tři desetiny z hlediska váženého průměru, odstup dalších vybraných národností, k nimž ve vyjádřeních respondentů rovněž převažovaly spíše sympatie, byl ještě větší.

¹ Otázka: „Jak byste pomoci této karty označil svůj vztah k lidem těchto národů a národností?

Jednička znamená, že jsou Vám velmi sympatičtí, sedmička velmi nesympatičtí. a) Indové, b) Angličané, c) Rakušané, d) Afghánci, e) Řekové, f) Číňané, g) Palestinci, h) Češi, i) Francouzi, j) Izraelci, k) Japonci, l) Litevci, m) Němci, n) Poláci, o) Američané, p) Rusové, q) Turci, r) Srbové, s) Slováci, t) Kurdové, u) Švédové, v) Ukrajinci, x) Maďaři, y) Iráčané.“

Kromě výše uvedených převážně pozitivní vztah respondenti vyjadřovali dále k Švédům, Angličanům, Rakušanům, Polákům, Řekům či Američanům, u kterých se vážené průměry pohybovaly v rozmezí od 2,55 do 3,36. Spíše pozitivní postoje s váženým průměrem stále ještě zřetelně pod úrovní 4,0 byly zaznamenány i ve vztahu k Japoncům, Němcům, Maďarům a mírně i k Indům. Celkově neutrální postoj s váženým průměrem okolo 4,0 se objevil v případě Litevců. Mírně nad středem škály (v rozmezí 4,18 - 4,61) se vážený průměr pohyboval u Rusů, Srbů, Ukrajinců či Číňanů, poněkud výše (4,8 - 5,05) pak u Izraelců, Turků a Kurdů. Nejméně sympatií respondenti v šetření vyjadřovali ve vztahu k Afgháncům, Palestincům a Iráčanům, u nichž se vážené průměry pohybovaly poměrně vysoko nad úrovní 5,0, a to v rozmezí od 5,39 do 5,50.

Tabulka 1: Vztah k národnostem v letech 2003-2009 (vážený průměr)

	2003	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Češi	1,64	1,66	1,71	1,64	1,80	1,88	1,92
Slováci	2,10	2,03	2,15	1,98	2,06	2,08	2,09
Francouzi	2,22	2,30	2,62	2,37	2,34	2,48	2,41
Švédové	2,49	2,55	2,60	2,65	2,64	2,68	2,55
Angličané	2,56	2,59	2,65	2,69	2,64	2,76	2,63
Rakušané	2,92	2,80	2,82	2,98	2,93	2,93	2,80
Poláci	2,74	2,69	3,07	3,11	3,06	3,08	3,09
Řekové	2,96	2,93	3,00	3,01	2,95	3,00	3,32
Američané	3,08	3,35	3,51	3,58	3,45	3,23	3,36
Japonci	2,93	3,11	3,34	3,48	3,28	3,53	3,56
Němci	3,43	3,55	3,54	3,68	3,52	3,57	3,57
Maďaři	3,16	2,96	3,39	3,49	3,40	3,64	3,62
Indové	3,35	3,41	3,80	3,94	3,75	4,01	3,83
Litevci	3,62	3,57	3,82	3,77	3,76	3,98	4,06
Rusové	4,08	4,06	4,14	4,01	4,06	4,25	4,18
Srbové	4,01	3,98	4,23	4,09	4,03	4,31	4,56
Ukrajinci	4,48	4,26	4,42	4,31	4,31	4,48	4,56
Číňané	3,96	4,10	4,51	4,54	4,44	4,63	4,61
Izraelci	3,85	3,93	4,43	4,36	4,36	4,62	4,80
Turci	4,26	4,36	4,82	4,71	4,55	4,78	4,81
Kurdové	4,43	4,48	4,85	4,82	4,77	4,86	5,05
Afghánci	4,74	4,60	5,19	5,17	5,08	5,37	5,39
Palestinci	4,71	4,73	5,30	5,19	5,07	5,39	5,41
Iráčané	xxxx	4,64	5,32	5,28	5,13	5,49	5,50

Pozn.: 1 „velmi sympatičtí“, 7 „velmi nesympatičtí“. Vážené průměry bez odpovědi „nevím“.

Z hlediska časového srovnání oproti loňsku se mírně zlepšilo vnímání Indů, Angličanů, Rakušanů a Švédů. Naopak určitý pokles sympatií z hlediska váženého průměru je patrný u Řeků, Srbů, Izraelců, Kurdů a v menší míře i Američanů. Jiné posuny váženého průměru nepřekročily ani úroveň jedné desetiny.

Z dlouhodobého hlediska můžeme vysledovat výrazný pokles sympatií zejména u národností z oblastí aktuálně probíhajících či nedávných konfliktů, často spojených s terorismem, což se jmenovitě týká především Afghánců, Iráčanů, Palestinců s Izraelci a případně i Turků a Kurdů. Zřetelný negativní posun z dlouhodobého pohledu ovšem postihl i Číňany, Indy a Japonce, stejně jako Maďary, Srby a v menší míře i Litevce či Poláky. V případě Američanů byl

patrný kritičtější pohled zejména v období let 2005 – 2008, do čehož se mohlo promítat převažující celkově kritické hodnocení zahraniční politiky USA a působení tehdejší americké administrativy ze strany českých občanů a specificky pak i nesouhlas s jejím záměrem umístit v ČR radarovou základnu systému americké protiraketové obrany. Oproti roku 2003, odkdy se podobná šetření realizují srovnatelným způsobem, došlo k zřetelnému posunu váženého průměru směrem vzhůru i v případě samotných Čechů.